

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 sierpnia 2019 r. – Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że S. P. (1), jako pracownik płatnika składek: Przedsiębiorstwo Usług (...) T. S. (1) – nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 1 stycznia 2013 r. do 11 grudnia 2016 r.

W uzasadnieniu decyzji ZUS podniósł, że, z przekazanych raportów o przerwach w opłacaniu składek wynika, że S. P. (1) był niezdolny do pracy z powodu choroby od 2 października 2013 r. do 8 stycznia 2014 r., od 17 stycznia 2014 r., od 9 czerwca 2014 r. do 7 grudnia 2014 r., od 17 stycznia 2014 r. do 4 kwietnia 2014 r., od 9 czerwca 2014 r. do 7 grudnia 2014 r., od 11 lutego 2015 r. do 8 sierpnia 2015 r., od 16 października 2015 r. do 10 grudnia 2016 r., a od 21 sierpnia 2015 r. do 30 września 2015 r. przebywał na urlopie bezpłatnym. Od 12 grudnia 2016 r. wnioskodawca został wyrejestrowany z ubezpieczeń społecznych.

W trakcie postępowania, została przedłożona umowa o pracę zawarta w dniu 1 sierpnia 2013 r., listy obecności i dokumenty z teczki osobowej: w tym zakres obowiązków, kwestionariusz osobowy, karta szkolenia BHP, orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku kierownik działu kamieniarskiego.

Ustalone okoliczności faktyczne, a w szczególności okoliczność, iż:

- stanowisko było etatem nowoutworzonym.
- podczas długotrwałej nieobecności wnioskodawcy nikt nie został zatrudniony na zastępstwo, a ponadto po ustaniu jego zatrudnienia nie została zatrudniona kolejna osoba.
- z akt zgromadzonych w sprawie wynika, że S. P. (1) w całym okresie zatrudnienia 3-letnim – miałby świadczyć pracę przez jedynie 5 miesięcy.

W ocenie organu rentowego skłaniają do wniosku, że została zawarta umowa o pracę dla pozorów tzn. przy składaniu oświadczenia woli obie strony miały świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik, nie będzie świadczyć pracy, a druga strona, określona jako pracodawca, nie będzie z tej pracy korzystać. Dowody wskazują, że zatrudnienie S. P. (1) było czynnością pozorną, której celem było obejście przepisów prawa i, dzięki temu, uzyskanie świadczeń, wypłacanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które przysługują wyłącznie osobie, mającej status pracownika.

/decyzja k. 313 - 315 akt ZUS/

W dniu 20 września 2019 r. odwołanie od powyższej decyzji wniósł S. P. (1), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wnosząc o jej zmianę Ponadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, dopuszczenie dowodu z dokumentów umowy o pracę z dnia 1 sierpnia 2013 r., zakresu obowiązków odwołującego się, dyplomu mistrzowskiego z dnia 15 kwietnia 1979 r., pisma zainteresowanego z dnia 8 lipca 2019 r., umowy o pracę z dnia 16 sierpnia 2010 r., decyzji z dnia 27 czerwca 2011 r. nr DU/400/U- (...). Ponadto o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków B. T., I. J. oraz zwrócenie się do kancelarii cmentarzy wymienionych w odwołaniu o nadesłanie dokumentacji związanej z wykonywaniem usług kamieniarskich przez zainteresowanego w okresie od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 1 października 2013 r. i dopuszczenie dowodu z otrzymanych dokumentów na okoliczność czynności wykonywanych przez odwołującego się na rzecz zainteresowanego w/w okresie. W uzasadnieniu swego stanowiska, podniósł, iż organ nie przeprowadził dość wnikliwego postępowania dowodowego w celu ustalenia, czy odwołujący świadczył pracę na rzecz T. S. (1), opierając się wyłącznie na podstawowych dowodach pracowniczych, którymi dysponowały strony.

/ odwołanie k. 3 – 8 akt VIII U 4444.19/

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując argumentację, podniesioną w zaskarżonej decyzji.

/ odpowiedź na odwołanie k. 18 – 19 w akt VIII U 4444.19/

Odwołanie od wskazanej decyzji, w dniu 1 października 2019 r., wniósł też płatnik T. S. (1), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wnosząc o jej zmianę. Ponadto wniósł o zasądzenie od organu na rzecz płatnika kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wg norm przepisanych. Wniósł również o przeprowadzenie dowodu z dokumentów złożonych przez skarżącego w toku postępowania prowadzonego przez ZUS I Oddział w Ł. oraz zeznań skarżącego oraz S. P. (1). W uzasadnieniu swego stanowiska podniósł, iż decyzja została wydana bez przeprowadzenia pełnego postępowania dowodowego oraz z naruszenie reguł wszechstronnego rozpatrzenia całości materiału dowodowego.

/odwołanie k. 3-4 akt VIII U 4445/19/

W odpowiedzi na powyższe organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k. 6 - 7 akt VIII U 445/19/

Zarządzeniem z dnia 24 października 2019 r. Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 219 k.p.c. połączył sprawę o sygnaturze VIII U 4444/10 ze sprawą o sygn. akt VIII U 4444/19 i nakazał ich łączne rozpoznanie pod numerem sprawy VIII U 4444/19.

/ zarządzenie k 10 akt VIII U 4445/19/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

T. S. (1) prowadzi, między innymi, działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Usług (...) T. S. (1). W firmie pracuje obecnie około 30 osób.

/zeznania płatnika e-protokół z rozprawy z dnia 24 czerwca 2020 r. 00:05:20 – 00:56:10/

Przedmiotem działalności płatnika składek (...) T. S. (1) jest branża pogrzebowa. Płatnik prowadzi jeszcze 3 inne firmy, w tej branży.

/zeznania płatnika protokół z rozprawy z dnia 24 czerwca 2020 r. 00:05:20 – 00:56:10/

S. P. (1) ukończył technikum o profilu zawodowym elektryk, w zakresie specjalności elektroenergetyk.

/świadectwo dojrzałości technikum w aktach osobowych k.43/

Odwołujący się posiada dyplom Mistrza w rzemiośle betoniarstwa z dnia 25 kwietnia 1979 r.

/dyplom mistrzowski w aktach osobowych w kopercie k. 43/

S. P. (1) pracował na stanowisku dyrektora zakładów w Zakładzie Usługowo-Handlowym (...) w okresie od 18.08.2010 r. do 31.07.2013 r., otrzymywał 7000 brutto wynagrodzenia. Był niezdolny do pracy przez okres od 04.10.2010 r. do 31.12.2010 r., od 01.01.2011 r. do 10.04.2011 r., od 27.09.2011 r. do 31.12.2011 r., od 01.01.2012 r. do 23.03.2012 r., od 17.09.2012 r. do 31.12.2012 r., od 01.01.2013 r. do 11.04.2013 r., od 15.05.2013 r. do 16.07.2013 r.

/umowa o pracę k.16, świadectwo pracy w aktach osobowych A-6 w kopercie k.43/

W dniu 1 sierpnia 2013 r. strony zawarły umowę, nazwaną umową o pracę, na czas nieokreślony od dnia 1 sierpnia 2013 w wymiarze czasu pracy 1/1 etatu na stanowisku kierownika działu kamieniarskiego, z wynagrodzeniem w wysokości 9 944,00 zł. brutto miesięcznie.

/ umowa o pracę w aktach osobowych B-1 w kopercie k.43 /

Wskazane stanowisko pracy było nowoutworzonym – nikt go wcześniej nie zajmował.

/ informacyjne wyjaśnienia wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 11 marca 2020 r. 00:03:16 – 00:37:38/

W zakresie obowiązków wnioskodawcy zawarto: nadzór prac kamieniarskich, demontaże i montaż pomników do pogrzebu, obsługa piwnic podczas pogrzebu, obsługa grobów ziemnych – odsunięcia i zasunięcia płyt pomników podczas pogrzebu, montaż nowych pomników, pracownik jest zobowiązany do przyjmowania zleceń na nowe pomniki wraz z wyceną i realizacją.

/zakres obowiązków w aktach osobowych B w kopercie k. 43/

W praktyce wnioskodawca zajmował się obsługą klientów, nadzorem nad realizacją zleceń, uczył pracowników - co i jak mają robić. Miał pełną samodzielność decyzyjną; stanowisko, wskazane w zawartej umowie, jak podał w informacyjnych wyjaśnieniach (e-protokół rozprawy z dnia 11.03.2020r. płyta CD k. 116) - „było tylko na papierze”. Nie miał stałych godzin aktywności zawodowej; miał elastyczny czas aktywności. Często wykonywał czynności w wymiarze ponad 8 godzin dziennie. Często przyjeżdżał do firmy – w odpowiedzi na telefoniczne wezwanie, powiadomienie o usłudze do wykonania. Umawiał się z rodzinami zmarłych na różnych cmentarzach, o różnych godzinach, najczęściej po południu.

Od płatnika otrzymywał tylko ogólne polecenie – zadanie do wykonania, nie było nadzoru pracowniczego, nie był rozliczany z wykonania przedstawionego przez płatnika – zadania, nie był nadzorowany z czynności wykonywanych, nie otrzymywał rad, wskazówek, podpowiedzi merytorycznych od płatnika. Były natomiast sytuacje, gdy płatnik wykonywał czynności zamiast wnioskodawcy. Nadto

/ okoliczności bezsporne: zeznania płatnika – e-protokół rozprawy z dnia 24.06.2020r. 00. 05.20, płyta CD k. 130, informacyjne wyjaśnienia - e-protokół rozprawy z dnia 11.03.2020r. płyta CD k. 116)

Płatnik wiedział, że, z racji wieku, wnioskodawca nie będzie pracował fizycznie, tylko, że będzie przekazywał wiedzę z zakresu kamieniarsstwa. Płatnik bezpośrednio nie wydawał poleceń na jaki cmentarz wnioskodawca ma się udać. Nikt nie został zaangażowany w jego miejsce, gdy wnioskodawca przebywał na zwolnieniu lekarskim, i nikt po zakończeniu jego nieobecności.

/zeznania T. S. (1) e- protokół rozprawy z dnia 24.06. 2020 r. 00:05:20 – 00:56:10, płyta CD k. 130/

W okresie przebywania wnioskodawcy na zwolnieniu lekarskim, wszystkie sprawy, związane z pracami kamieniarskimi nadzorował płatnik.

Dział kamieniarski nie istnieje. Nikt nie jest zatrudniony w dziale kamieniarskim.

/zeznania świadka I. J. protokół z rozprawy z dnia 11 marca 2020 r. 00:39:01 – 00:55:17, zeznania świadka B. T. protokół z rozprawy z dnia 11 marca 2020 r. 00:55:17 – 01:10:31/

A. P., pracujący na stanowisku kierowcy – żalobnika w firmie płatnika, otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 1600 zł brutto plus do 50 % premii uznaniowej.

/umowa o pracę k.33/

Płatnik wysyłał wnioskodawcy co miesiąc wynagrodzenie przelewem na konto w okresie od 1.08.2013 r. do 11.12.2016 r.

/historia przelewów k.30, k.69 – 90/

Wnioskodawca podstemplował faktury VAT: (...) z dnia 16 września 2013 r., korektę faktury VAT (...) r. z dnia 16 września 2013 r.

/faktury k.93-94/

S. P. (1) **był niezdolny do pracy w okresach** od 02.10.2013 r. do 08.01.2014 r., od 17.01.2017 r. do 04.04.2014 r., od 09.06.2014 r. do 07.12.2014 r., od 11.02.2015 r. do 08.08.2015 r., 16.10.2015 r. do 14.04.2016 r., od 15.04.2016 r. do 10.12.2016 r.

/świadczenie pracy w aktach osobowych C-2 w kopercie k.43/

W firmie płatnika nie ma działu kamieniarskiego. Nie był i nie został utworzony.

Na mocy umowy o świadczenie usług z dnia 30.10.2015r. firma (...) wykonuje usługi kamieniarskie .

/ kserokopia umowy z dnia 30.10.2015r. k. 38-41, zeznania świadka I. J. protokół z rozprawy z dnia 11 marca 2020 r. 00:39:01 – 00:55:17/

Nikt nie został zaangażowany w miejsce nieobecnego wnioskodawcy.

/zeznania zainteresowanego T. S. (1) protokół rozprawy z dnia 24 czerwca 2020 r. 00:05:20 – 00:56:10/

W dniu 19.05.2015 r. płatnik zawarł umowę z Urzędem Pracy w Ł. o zorganizowanie stażu dla bezrobotnego S. B. na stanowisku kamieniarz, do którego zadań należało rozbiórka i składanie pomników, wykonywanie piwnic nagrobkowych.

/umowa o zorganizowanie stażu dla bezrobotnego k. 34 - 37

Płatnik utworzył dokumentację pracowniczą dotyczącą ubezpieczonego, w której znalazły się m.in. dokumenty: umowa o pracę, świadectwo pracy, zaświadczenie lekarskie z dnia 1 sierpnia 2013 r., orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 23 maja 2016 r. o niezdolności do pracy wnioskodawcy, karta szkolenia BHP z dnia 1 sierpnia 2013 r., karta szkolenia BHP z dnia 15 października 2015 r., zaświadczenia lekarskie z dnia 8 sierpnia 2015 r., zaświadczenie lekarskie z dnia 31.07.2015 r. oraz z dnia 08.12.2014 r. i z dnia 7.04.2014 r.

/umowa o pracę w aktach osobowych B-1. Świadczenie pracy C-2 w aktach osobowych, zaświadczenie lekarskie w aktach osobowych A-7, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS w aktach osobowych B-16, karty szkolenia BHP w aktach osobowych B-7, B-15, zaświadczenia lekarskie w aktach osobowych B-11, B-9 – w kopercie k.43/

Wnioskodawca leczy się psychiatrycznie. W związku z chorobą, przebywał na zwolnieniach. Nadal leczy się psychiatrycznie.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy 11 marca 2020 r. 00:03:16 – 00:37:38/

Płatnik zeznał, że S. P. wymógł na nim – zawarcie umowy, nazwanej umową o pracę .

/ zeznania płatnika e-protokół rozprawy z dnia 24.06.2020r. 00.52.23 , płyta CD k. 130/

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów w postaci dokumentów, w tym dokumentacji osobowej wnioskodawcy i dokumentacji finansowej płatnika, znajdujących się w aktach sprawy i aktach ubezpieczeniowych ZUS; dokumenty te nie były, bowiem, kwestionowane przez żadną ze stron.

Sąd jedynie częściowo dał wiarę zeznaniom odwołujących się, w zakresie, w jakim posłużyły do poczynienia ustaleń.

Oceniając, zebrany w sprawie materiał dowodowy, Sąd nie dał wiary zeznaniom S. P. (1) oraz T. S. (1), w zakresie, w jakim wskazywali na realność zawartej umowy o pracę oraz faktycznego świadczenia pracy przez ubezpieczoną w ramach tej umowy poprzez przystąpienie do szkolenia BHP. W ocenie Sądu, w świetle zgromadzonego w postępowaniu materiału dowodowego, brak jest podstaw do przyjęcia, iż stosunek pracy faktycznie był realizowany.

Przede wszystkim wskazać należy, iż poza dokumentacją osobową czy inną dokumentacją, dotyczącą pracownika, stanowiącą – formalny - element zatrudnienia, a nie dowód faktycznego istnienia, pomiędzy stronami, stosunku pracy, brak jest jakichkolwiek innych dokumentów, potwierdzających wykonywanie pracy ubezpieczonego. S. P., miał zajmować się, według zakresu – formalnych - obowiązków, nadzorem prac kamieniarskich, demontażem i montażem pomników do pogrzebu, obsługą piwnic podczas pogrzebu, obsługą grobów ziemnych – odsunięcia i zasunięcia płyt pomników podczas pogrzebu, montażem nowych pomników, przyjmowaniem zleceń na nowe pomniki wraz z wyceną i realizacją, lecz w czasie procesu nie został okazany żaden z dokumentów potwierdzających dokonanie tego typu czynności. Zostały jedynie przedstawione dwie faktury podpisane przez wnioskodawcę, aczkolwiek nie jest to dowód do wykonywania powyższych czynności. Dwie faktury nie mogą stanowić jedyne dokumentu potwierdzającego czynności, których dokonywał wnioskodawca przez cały okres pracy.

Dodatkowo należy wskazać, że T. S. (1), w swoich zeznaniach, stwierdził, że wiedział o tym, iż S. P. (1), z racji swojego wieku, nie będzie mógł pracować fizycznie. Nie ma natomiast dowodów na to, że przekazywał on wiedzę kamieniarską innym pracownikom. Nikt nie podał bezpośrednio komu podlegał wnioskodawca i kto miał mu wydawać polecenia. Świadkowie B. T. i I. J. nie wiedzą, kiedy wnioskodawca faktycznie wykonywał swoje czynności, nie pamiętają, czy były wtedy stawiane pomniki. Sąd nie dał wiary zeznaniom świadkom: B. T. i I. J., w zakresie ich zeznań o wykonywaniu przez wnioskodawcę, swoich zadań w ścisłych godzinach 8-16, albowiem, wprost, wynika z, niestety wyjaśnień tylko, wnioskodawcy, który nie stawiał się termin rozprawy w dniu 24.06.2020r, a dowód z przesłuchania stron został dopuszczony na rozprawie w dniu 11.03.2020r. (postanowienie k. 115, płyta CD k. 116) i e-protokół rozprawy z dnia 24.06.2020r. płyta CD k. 130). Ale wynika to także wprost z zeznań T. S. (e-protokół rozprawy z dn. 24.06.2020r., płyta CD k. 130)

Sąd oddalił wnioski dowodowe odwołującego się S. P., o zwrócenie się do siedemnastu cmentarzy o nadesłanie dokumentacji, związanej z wykonywaniem usług kamieniarskich przez S. P. (odwołanie punkt 5 karta 4) oraz o zobowiązanie płatnika do naślania takiej dokumentacji (punkt 6 odwołania k. 5), albowiem – z zeznań płatnika, właściciela (...), wynika jednoznacznie, że w dokumentach, związanych z wykonywaniem usług kamieniarskich na cmentarzach, nie ma dowodu – ich wykonywanie przez wnioskodawcę, albowiem wszystkie rachunki wystawiane były na (...) jako wykonawcę. (zeznania płatnika e-protokół rozprawy z dnia 24.06.2020r. 00.26.57, k. 128, płyta CD k. 130).

Oczywiście, na wstępnym etapie przygotowania do rozprawy, Sąd, zarządzeniem dnia 14.11.2019r. zobowiązał płatnika do złożenia dokumentacji związanej z wykonywaniem usług kamieniarskich – przez płatnika w okresie 1.08.2013r. do 1.10. 2013r., uwzględniając wniosek pełnomocnika wnioskodawcy, wskazany w odwołaniu k. 4 punkt 5 odwołania (zarządzenie k. 24 akt sprawy)

Natomiast Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i płatnika, że dział kamieniarski nie został utworzony. Nikt, spośród pracowników (...) nie wykonuje prac kamieniarskich;. Natomiast świadkowie i płatnik zgodnie zeznali, że czynności w zakresie związanym z pracami kamieniarskimi, nikt, przed zaangażowaniem S. P., i po zakończeniu jego aktywności – nie wykonywał. Obecnie wykonuje je firma zewnętrzna.

Z zeznań płatnika wynika, że nadzór nad tymi pracami przejął płatnik, co tym bardziej potwierdza okoliczność, że nie było potrzeby utworzenia stanowiska wnioskodawcy. Sąd nie dał wiary świadkowi B. T., że wnioskodawca kontaktował się z klientami i uzgadniał z nimi szczegóły. Nie istnieją żadne bilingi rozmów telefonicznych, korespondencji mailowej, które potwierdzałyby wyżej wymienione twierdzenie.

Brak jest dokumentacji zawierającej chociażby upoważnienia S. P. (1) do podpisywania dokumentacji czy odbierania korespondencji w imieniu płatnika, co de facto czyni wykonywanie przez niego pracy z klientami niemożliwą.

O tym, że nie istniała potrzeba gospodarza - zatrudnienia - wnioskodawcy, świadczy też fakt, iż w jej miejsce podczas długiej nieobecności nikt nie został zatrudniony a jego obowiązki wykonywał sam płatnik. Gdyby, w istocie, płatnik potrzebował wsparcia w zakresie kamieniarstwa, poszukiwałby osoby na zastępstwo w okresie nieobecności skarżącego. Tymczasem sam nadal jak przed zawarciem spornej umowy wykonywał wszystkie czynności w tej materii. W ocenie Sądu, przytoczone okoliczności przemawiają za uznaniem, iż dla ubezpieczonego został stworzony sztuczny etat, którego celem było, jedynie, zagwarantowanie odpowiednio wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W tym zakresie, Sąd dał wiarę, jednoznacznym zeznaniom płatnika, że S. P. wymógł na nim - zawarcie umowy, nazwanej umową o pracę (zeznania płatnika e-protokół rozprawy z dnia 24.06.2020r. 00.52.23 , płyta CD k. 130), co implikuje uprawnioną tezę , że S. P. zamierzał skorzystać z długotrwałej nieobecności w pracy, niezdolności do pracy i uzyskiwać świadczenia z ubezpieczenia - społecznego - od wysokiej podstawy.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołania, jako niezasadne, podlegały oddaleniu.

Zgodnie z treścią **art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1 i art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1** ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r., poz.1778) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Stosownie do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 372) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

W myśl art. 4 w ust 1 i 2 ustawy zasiłkowej ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

O uznaniu stosunku łączącego dwie osoby za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Według art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. kodeks pracy, przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania.

Zgodnie ze stanowiskiem judykatury, stosunek ubezpieczeniowy, jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia z dnia 17 stycznia 2006 r. III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane, nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika, rzeczywiście świadczącego pracę, w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 r. o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 - 16/251).

Z dokonanych ustaleń wynika, że nie zostały spełnione przesłanki art. 22 k.p.c, przy – realizacji (bezspornie) stosunku prawnego między S. P. i T. S. albowiem:

- w ramach łączącego strony stosunku prawnego nie ma elementu stałych godzin – świadczenia aktywności ; S. P. nie miał stałych , godzin wykonywania czynności ; miał elastyczny czas aktywności. Często wykonywał czynności w wymiarze ponad 8 godzin dziennie. Często przyjeżdżał do firmy – w odpowiedzi na telefoniczne wezwanie , powiadomienie o usłudze do wykonania, w czasie – elastycznym;

- miał pełną samodzielność decyzyjną ; stanowisko, wskazane w zawartej umowie , jak podał w informacyjnych wyjaśnieniach (e-protokół rozprawy z dnia 11.03.2020r. płała CD k. 116) -, „ było tylko na papierze” . . Od płatnika otrzymywał tylko ogólne polecenie – zadanie do wykonania, nie było nadzoru pracowniczego, nie był rozliczany z wykonania przedstawionego przez płatnika – zadania , nie był nadzorowany z czynności wykonywanych , nie otrzymywał rad , wskazówek, podpowiedzi merytorycznych od płatnika,

- były natomiast sytuacje, gdy płatnik wykonywał czynności - zamiast wnioskodawcy. Czyli – brak przesłanki – osobistego wykonywania czynności .

Pozostałe elementy stosunku prawnego określonego, w zawartej umowie, jako stosunek pracy, zostały spełnione , ale , w przedmiotowym stanie faktycznym - przeważające są cech stosunku prawnego nie spełniające - przesłanek stosunku pracy.

Z dokonanych ustaleń wynika, że nie spełnione zostały – intencje zaangażowania S. P. w firmie płatnika – nie został utworzony dział kamieniarski, nikt , spośród pracowników (...) nie wykonuje usług kamieniarskich , nadto , obecnie – została zagazowana firma zewnętrzna do wykonywania takich usług, zatem nieuprawniona jest teza , że wnioskodawca miał przygotować (...) do otwarcia działu usług kamieniarskich, a uprawniona jest teza , że stanowisko :” kierownik działu kamieniarskiego” zostało utworzone tylko w – innej intencji - dla pozor.

Sąd zwraca uwagę, na podkreślane przez wszystkich uczestników postępowania element stanu faktycznego , że – **przed** zaangażowaniem S. P. – czynności Kierownika działu kamieniarskiego, **nikt nie wykonywał, zatem było to nowoutworzone stanowisko i , nikt, po 11.12.2016r. – takich czynności nie wykonywał .**

Nadto Sąd zważył, że w przedmiotowej sprawie, organ rentowy stanął na stanowisku, iż umowa o pracę zawarta między ubezpieczonym S. P. (1) a płatnikiem składek T. S. (1), jest nieważna, bowiem została zawarta dla pozor.

Zgodnie z **art. 83 § 1 k.c. nieważne** jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozor.

Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują, łącznie, następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozor, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozor, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z 14 marca 2001 r. (sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował.

O czynności prawnej, mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro, z zawarciem umowy o pracę, ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych, wiąże

obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia, nie może być kwalifikowane jako obejście prawa.

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego, wyrażone w wyroku z dnia 24 lutego 2010 r. w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (lex nr 590241), iż o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 r. w sprawie o sygn. akt I UK 43/10 (Lex nr 619658) można wyczytać, że umowa o pracę jest zawarta dla pozorów, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.) wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego i chorobowego, to podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2010 r. w sprawie o sygn. akt I UK 74/10 (lex numer 653664) stwierdzono zaś, że podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, a nie sama umowa o pracę (art. 22 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 w/w ustawy). Umowa o pracę nie jest czynnością wyłącznie kauzalną, gdyż w zatrudnieniu pracowniczym chodzi o wykonywanie pracy. Brak pracy podważa sens istnienia umowy o pracę. Innymi słowy jej formalna strona, nawet połączona ze zgłoszeniem do ubezpieczenia społecznego, nie stanowi podstawy takiego ubezpieczenia.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że motywacja skłaniająca do zawarcia umowy o pracę nie ma znaczenia dla jej ważności, przy tym wszak założeniu, że nastąpiło rzeczywiste jej świadczenie zgodnie z warunkami określonymi w art. 22 § 1 k.p.

Mając na uwadze, dotychczas poczynione rozważania prawnicze należy podkreślić, że w realiach niniejszej sprawy, Sąd Okręgowy, w celu dokonania kontroli prawidłowości zaskarżonej decyzji organu rentowego, musiał zatem badać, czy pomiędzy wnioskodawcą a płatnikiem składek, istotnie doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p.

W tej sytuacji, do Sądu, należało przeprowadzenie oceny, czy analizowany stosunek prawny nosił konstytutywne cechy stosunku pracy, czy odwołująca się osobiście świadczyła pracę podporządkowaną pracodawcy (pod kierownictwem pracodawcy) w sposób ciągły, odpłatny, na rzecz i ryzyko pracodawcy. Dokonanie powyższego ustalenia miało, bowiem, znaczenie dla objęcia wnioskodawcy obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi: emerytalnym, rentowymi, chorobowym oraz wypadkowym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę.

Zdaniem Sądu, analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że ubezpieczony na rzecz płatnika składek, w spornym okresie, nie wykonywał czynności, które nosiły znamiona realizacji stosunku pracy. Wyżej wymieniony miał wykonywać prace związane z dozorem prac kamieniarskich, przekazywać wiedzę pracownikom odnośnie kamieniarstwa, montować i demontować pomniki do pogrzebu, obsługiwać piwnice podczas pogrzebu, obsługiwać groby ziemnych (odsunięcia i zasunięcia płyt pomników podczas pogrzebu), montować nowe pomniki, przyjmować zlecenia, dokonywać wycen i realizacji. W sprawie nie przedstawiono, nawet szczątkowej, dokumentacji, mogącej potwierdzać tego rodzaju aktywność wnioskodawcy. Samo zaś zaświadczenie o odbyciu szkolenia BHP, nie jest jednoznaczne z podjęciem czynności na rzecz pracodawcy.

Jak zeznał płatnik - S. P. wymógł na nim – zawarcie umowy, nazwanej umową o pracę (**Sąd jeszcze raz Sąd podkreśla , bo właśnie to zeznanie jednoznacznie oddaje rzeczywiste intencje stron przy zawieraniu spornej umowy - zeznania płatnika e-protokół rozprawy z dnia 24.06.2020r. 00.52.23 , płyta CD k. 130**), co implikuje uprawnioną tezę , że S. P. zamierzał skorzystać z długotrwałej nieobecności w pracy, niezdolności do pracy i uzyskiwać świadczenia z ubezpieczenia – społecznego - od wysokiej podstawy.

W ocenie Sądu płatnik w ogóle w spornym okresie nie miał potrzeby - zatrudniania pracownika, w oparciu o umowę o pracę. Ponadto o braku potrzeby – zatrudnienia- S. P. (1) świadczy przede wszystkim brak zatrudnienia pracownika w czasie jej nieobecności w pracy spowodowanej chorobą. Natomiast fakt, że S. P. wykonywał określone czynności na rzecz (...) w spornym (**realnie niedługim okresie, albowiem zdecydowaną większość z spornego okresu, przebywał na zwolnieniach lekarskich**) nie budzi wątpliwości. Natomiast , dla Sad też nie budzi wątpliwości, że te czynności nie były wykonywane w reżimie stosunku pracy.

W ocenie Sądu, okoliczności te jednoznacznie wskazują, że celem podjętych przez płatnika i ubezpieczonego działań było wyłącznie uzyskanie i to odpowiednio wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Celem działania stron nie było, bowiem świadczenie pracy w ramach stosunku pracy i uzyskiwanie z tego tytułu wynagrodzenia, a jedynie osiągnięcie innych korzyści, które prawo wiąże z - stosunkiem pracy. Tymczasem co już podniesiono głównym celem zawarcia umowy o pracę winno być nawiązanie stosunku pracy, a, jedynie, rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia jest uzyskanie wskazanych korzyści.

Wprawdzie płatnik, w toku procesu, złożył dokumentację dotyczącą pracownika za sporny okres, to, jednak, w ocenie Sądu dokumenty te nie świadczą o - wykonywaniu pracy. Stworzenie tej dokumentacji miało jedynie uprawdopodobnić świadczenie pracy. Dokumentacja kadrowa potwierdza jedynie fakt formalnego jej sporządzenia, a nie jest dowodem faktycznego istnienia pomiędzy stronami - stosunku pracy. Do ustalenia, że doszło do powstania między stronami stosunku pracy nie jest wystarczające spełnienie warunków formalnych zatrudnienia, a konieczne jest ustalenie, że strony miały zamiar wykonywać obowiązki stron stosunku pracy, wynikające z umowy o pracę i to czyniły /por wyrok SN z 24.02.2010 r. II UK 204/09/.

W ocenie Sądu, na gruncie rozpoznawanej sprawy strony umowy musiały mieć świadomość tego, że umowa nie będzie ich obowiązywać, a ich ewentualne zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne będą krótkotrwałe. Nawiązanie stosunku pracy, którego elementami są zobowiązanie się pracownika do wykonywania pracy i zobowiązanie pracodawcy do wypłacania wynagrodzenia, nie było rzeczywistym celem stron. Stronom chodziło o uzyskanie wysokich świadczeń z ubezpieczenia chorobowego i temu celowi podporządkowały skonstruowanie określonej sytuacji prawnej, a umowa o pracę stanowić miała przede wszystkim narzędzie do realizacji tego celu. Fikcyjne, czyli tylko pozorne, zawarcie umowy o pracę, nie mogło stanowić, zaś, podstawy do objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowników.

Wobec powyższego Sąd uznał, że zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalająca niepodleganie przez S. P. (1) ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę jako pracownika u płatnika T. S. (1) odpowiada prawu i na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. oddalił odwołania.

ZARZĄDZENIE

odpisy wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi S. P. (adw. K. P.) i płatnika (adw. A. K.)